

Przedo. Fr. Benjamina Lepo,
M O W A
i Apłicas. Biblioth. Coru.

na Pogrzebie ś. p. Ignacego
Czyżewskiego Biskupa Augu-
stowskiego, Senatora Króle-
stwa Polskiego, w Metropolital-
nym Kościele Świętego Jana
w Warszawie 15. Grudnia
roku 1823.

Uors; D. J. Coppeau

przez X. SZANIAWSKIEGO.

w WARSZAWIE
w Drukarni JCK Mości Rządowéy

1 8 2 4.

262.1:929"17/18" Czyżewski Ignacy; 25"18"
(438)

K. B. K.

M O W A

Memoria justi cum laudibus. Prov. 10. v.

Krótki przeciąg czasu, a trzecie odhywam dzenie i boleść (Psal. 89. v. 10.). Szanowna uroczyste żałobne nabożeństwo w téj Świe Diecezyo Augustowska! niewielu dotąd lityni Pańskiéy. Niedocieczone wyroki Twoczysz pierwszych Pasterzy twoich, a każdy ie o Boże! Powołałeś niedawno do więz nich nie mógł trudnić się długo religijczności Arcybiskupa Pasterza naszego, któném dla Ciebie przewodnictwem. Każdy ry pierwsze miejsce w Hierarchii Polskiej nich zasłużył na szacunek. Po terażnieygo Kościoła obeymował. Powołałeś Nayszég utracie twoiego Biskupa długo płakać wyższego Pasterza na ziemi, widoczną Głębędziesz. Nadspodziana śmierć Ignacego Czywę Kościoła Powszechnego. Powołany te żewskiego, bolesna dla nas wielu, żal poraz Biskup Diecezalny, Senator Królestw wszechny sprawuie. Szukaymy pociech w Polskiego, oby przypuszczony był do chw rozważaniu nieomylnych prawd świętéy ły Twoiéy, prosimy Cię pokornie. Świę Religii Chrystusowéy. Uczciymy nabożnie téy pamięci Arcybiskup Szczepan, i Papie drogą o nieboszczyku pamięć. Był on sprapius siódmy po ośmdziesiątletniém życiu niewiedliwym, a pamiętkę sprawiedliwego pi ziemi, osłabieni na siłach bliżsi byli grobu smo święte z pochwałami połącza. Zastanówmy się nad tém cokolwiek na większą lecz Biskup Ignacy lubo w siedmdziesiątym chwale naysprawiedliwszego i naymifosier pierwszym roku życia swego, ale dłuższ niieszego Boga.

w słabości, która nie zdawała się śmiertelną, w zupełnéy przytomności umysłu, bez żadnych bólów skonania, raptem zasnął na wieki. Dni życia naszego są iak pałacyna, mówi Dawid, w nich lat siedmdziesiąt; a iezeli w mocnych ośmdziesiąt, to daléy utru-

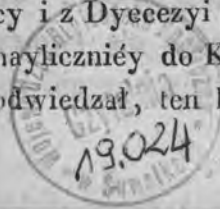
dzienie i boleść (Psal. 89. v. 10.). Szanowna Diecezyo Augustowska! niewielu dotąd lityni Pańskiéy. Niedocieczone wyroki Twoczysz pierwszych Pasterzy twoich, a każdy ie o Boże! Powołałeś niedawno do więz nich nie mógł trudnić się długo religijczności Arcybiskupa Pasterza naszego, któném dla Ciebie przewodnictwem. Każdy ry pierwsze miejsce w Hierarchii Polskiej nich zasłużył na szacunek. Po terażnieygo Kościoła obeymował. Powołałeś Nayszég utracie twoiego Biskupa długo płakać wyższego Pasterza na ziemi, widoczną Głębędziesz. Nadspodziana śmierć Ignacego Czywę Kościoła Powszechnego. Powołany te żewskiego, bolesna dla nas wielu, żal poraz Biskup Diecezalny, Senator Królestw wszechny sprawuie. Szukaymy pociech w Polskiego, oby przypuszczony był do chw rozważaniu nieomylnych prawd świętéy ły Twoiéy, prosimy Cię pokornie. Świę Religii Chrystusowéy. Uczciymy nabożnie téy pamięci Arcybiskup Szczepan, i Papie drogą o nieboszczyku pamięć. Był on sprapius siódmy po ośmdziesiątletniém życiu niewiedliwym, a pamiętkę sprawiedliwego pi ziemi, osłabieni na siłach bliżsi byli grobu smo święte z pochwałami połącza. Zastanówmy się nad tém cokolwiek na większą lecz Biskup Ignacy lubo w siedmdziesiątym chwale naysprawiedliwszego i naymifosier pierwszym roku życia swego, ale dłuższ niieszego Boga.

Sprawiedliwość obeymuie w sobie wszystko swojego, do uważania Boga za iedyny stkie powinności nasze. Sprawiedliwy człowiek, któremu poświęcać potrzeba całe życie wiek oddaie Bogu cześć powiną, i zupełną naszą. Boiaźń i miłość ku Bogu zaszczerpił posłuszeństwo z szczerą ku niemu miłością mocno w sercu swoim i na tych cnotach nie krzywdzi nikogo w rzeczy choćby głównych opierał wszystkie nauki i doskonałymniwszy i przez żaden sposób. Skrupalenie całe w latach młodości. W piętna- mny iest i wstrzeźliwy we wszystkiem roku swojego życia wstąpił do zgroma- chęciach swoich i uczynkach. Sprawiedliwca Oyców Towarzystwa Jezusowego; wy człowiek oddaie wszędzie i zawsze każdemu co do niego należy. Aby takię sprawiedliwość nabydź, i ciągle ją zachowywać, potrzeba na to usilne podejmować w szkołach publicznych pod kierunkiem starania od samego dzieciństwa; potrzebna nauca w Polsce Kommissyi Eduka- nauczyć się dobrze prawa Bożego i to częściej. Daléy szukał dla siebie uzupełnie- sto rozważać aby chodzić ścieżkami sprawiedliwca do oświecenia gruntownego w Akademii wiedzy w rozlicznych na tym świecie w Krakowskiej, w której i Doktorem oboya zdarzeniach, z dzielną pomocą łaski Pana Boga na chrzcie świętym nabytą i przez chownego Sądownictwa w Krakowie. Otrzy- inne Sakramenta godnie przyjmowane do ma z Rzymu urząd publicznego Notaryusza starczanę obficie, łaski usprawiedliwiającego Apostolskiego, a tak usposobiony kapłan po- cę przed Bogiem duszę naszą. Ignacy Czynowolany został do pomocy w Jurysdykcyi żewski urodzony w Kaliszu z znakomitem Duchowny przy boku Kuiańskiego Biskupa Domu, Domu który słynął, i z pobożności Rybińskiego. Kto przepędzi młodość bogo- przyuczał się z pierwszych chwil dzieciństwa boynie, ugruntuie się w cnotach chrześciań-

skich; ten w stanie każdym, w jakim g
 umieści Opatrzność na tym świecie, w
 wszelakich między ludźmi związkach, w
 wszystkich zatrudnieniach życia swego, ni
 zboczy z drogi przykazań Boskich. Do B
 ga któremu całe serce swoje poświęcił od
 nosić będzie wszelkie zdarzenia i czyny wła
 sne; podług woli Boga całe postępowani
 swoje urzęda. Z powodów miłości Bog
 nadewszystko wszystkie powinności swoi
 wypełnia najwierniey. Takim był Czyż
 wski. Przez lat dziewięć pracował gorliwi
 przy Biskupie Rybińskim, zasłużył otrzymac
 Kanonią Katedralną Kuiawską, którą po
 siadając, długo był użytecznym Kapitul
 kochanym od współbraci. Sprawował tak
 że urząd Biskupiego Sędziego Surrogata
 a potem Audytora i Sędziego Jeneralneg
 przez lat dziesięć. Dotąd z czułym unie
 sieniem wspomina i Duchowienstwo i cała
 Diecezja Kuiawska słodkie owoce dokładne
 go urzędowania, które w Kuiawach Czy
 żewski piastował. Osłabiony na zdrowiu
 usunął się do spokojnego ustronia na wsi,

am dopełniał obowiązków Pasterza Parafii.
 przez lat trzydzieści kilka dobry Pasterz
 przy Kościele w Rokitnie, postarawszy się
 w pierwszych początkach swojego paster
 twa, o konsekracyą Kościoła w tamtém
 nięyscu, dawał bezprzeszanne tego dowody,
 że jest naysczulszym o dobro Parafii, chwa
 ebny i dla Xieży wzorem, kochanym od
 podwładnych, miłym sąsiadem, przyiacie
 lem stałym, szacowanym od znaiomych.
 W osieroceniu Katedry Kuiawskiej z po
 wodu śmierci Biskupa Rybińskiego, przez
 at dziewięć trwającym, zarządzał częścią
 tę Dyecezyi oddaloną znacznie od Stoli
 cy Biskupstwa, w której części Probo
 stwo Kollegiaty Olborskiej posiadał. Dla
 znakomitych zasług swoich i aby mógł
 bydź dogodniey użytym podług potrze
 by do ważnych posług w Stolicy Państwa
 w Warszawie, zaszczycony został roku 1809
 godnością Prałata przy tym Kościele, w któ
 rym oto teraz śmiertelne zwłoki iego złożo
 ne. Piastował w Warszawie przez lat dzie
 więć urząd Sędziego Prosynodalnego trze-

cię Instancyi Duchowney. Szacowny świątach, iak i w chatach ubogich, osoby natę pamięci Biskup Gołaszewski długą ponowet innych wyznań o Ignacym Czyżewskim sząc chorobę, pozbawiony wzroku, za najiako ukochanym od nich Biskupie. Rządził skutecznieszy poczytał środek, przybra Dyecezyą Augustowską lat trzy i miesięcy Czyżewskiego za swojego koadiutora: usiłilka, a starał się poznać iak naylepięć ile ne namowy, nalegania, proźby, ledwo pmożności przy trudnych okolicznościach tak długim namysle nakłoniły Czyżewskiego, żrozległą owczarnią Chrystusową przewodniten wysoki i mozolny urząd przyjął. Czuctwu swemu powierzoną; i nauką i przyte to było zdarzenie, gdy ci obydwu Mękładem okazał że był Mężem Apostolskim, żowie cnotliwi zaplakali w tenczas. Ni Powagę, szacunek, uwielbienie, miłość w spodziewał się Gołaszewski przed zgonem naywyższym stopniu pozyskał. Wszędzie swoim, że wkrótce Czyżewski połączony zapraszany usilnie nawet od osób innych z nim będzie w wieczności. Znanę dobrz wyznań, wszędzie widziany nayprzyjemnięć. szacowne Czyżewskiego przymioty, łatwo Maiętniesi za szczególne dla siebie poczyzyskały łaskawe na Biskupstwo Augustotywali szczęście mieć tego Biskupa w swowskie i Senatoryą Królestwa mianowanie oćim domu, ubiegali się o to, szukali w tym Nayiaśnieyszego Alexandra I. Cesarza względzie pierwszeństwa. I do mieszkań Wszech Rossyi, dobroczynnego Króla na uboższych naychętnięć wstępował, rozma-szego. Łatwo Czyżewski otrzymał potrzebitym biednych potrzebom starał się poma-bną Sakrę od Papieża Piusa siódmego. Tugać skutecznie, rostopną radą, wsparciem by potrzeba słuchać, co mówią wszycypieniężnym, słodką pociechą. Lud z okoli-Xięża i wszystkie świeckie osoby w Diececy i z Dyecezyi przyległych zgromadzał się zyi Augustowskięć, tak z wyższych, iak naylicznięć do Kościołów które ten Biskup i z niższych stanów, tak w bogatych Do. odwiedzał, ten lud pobożny otaczał miey-

sca któremi Czyżewski przejeżdżał, aby go zobaczyć i pasterskie od niego błogosławieństwo otrzymać. Do stu Kościołów urzędowo ten Biskup zwiedził, wielom udzielił wsparcia potrzebnego, kilka konsekrował, i do konsekrowania kilku, których ukończenie przyspieszano dla tego zamiaru, był już zapraszany. Uporządkował Kapitułę Katedralną, starannie rozpoznawał Seminarjum duchowne; nawet przed samym zgonem swoim wypytywał się z troskliwością o terażniejszy stan tegoż Seminarjum, wiele w nim uczniów usposobionych przyzwolicie na Xieży wyświęcił. Dwudziestu kilka tysięcy wiernym Sakrament Bierzmowania udzielił. Nie wymawiał się od sprawowania osobiście innych Sakramentów, i rozlicznych obrzędów świętych, różnych nabożeństw uroczystych, chociaż w tym łaskotwo przez Kapłanów mógł być wyręczanym gdy to obrzędowanie nie wymaga z konieczności poświęcenia na Biskupstwo. W krótkim czasie przeciągu wiele dla swojej Diecezyi uczynił; a iak wiele uczynić za-

mierzał, postanowił u siebie, i rozsądnie przysposabiał, świadczą osoby, które otaczały tego Biskupa, świadczą ci wszyscy, którym myśli swoich udzielał. Przystępny dla każdego, w obcowaniu przyjemny, łagodny w całym postępowaniu swoim, roztropny w iednoczeniu sprawiedliwości z lietością zupełne zaufanie zyskiwał wszystkich, którzy się do niego udawali, którzy należeli do niego, którzy z nim mieli iakiżkolwiek stosunek. Rządny w swoich interesach przystoynność życia właściwą godności i znaczeniu swojemu utrzymywał ciągle. Znaczne ale skrycie czynił ofiary na potrzeby wiernych dla miłości bliźniego. Głoszą to teraz, bo za życia iego nie wolno im było, liczni iego czciciele, którzy doznawali dobrodzieystw od niego bądź bezpośrednio od niego samego, bądźli też za iego gorliwem wstawieniem się, i dzielnem pośrednictwem. Nikogo nie skrzywdził, rad był każdemu dobrze uczynić, usłużyć według możliwości. Kto jest włożony sprawiedliwie po-

postępować podług Boga we wszystkich czynach łaskawie nam panującego, przewodniczościami swoimi, ten nie tylko szacowne czynił dwa razy mozolnym i przykrym działaniem zbiera owoce zbawienne w duchu świętym Kommissyi na przyznanie i uporządkowanie Religii przez cały ciąg dni swoich nakazanie wsparcia z dobroczynności Monarchii, ale też i dla świata stał się wielce użytecznym, do urzędów i działań doczesnych pilność w odbywaniu każdego obowiązku, w stosownym. Zamieszanie czystości każdej czynności, ciągły porządek, umiar, sprawiedliwość nie dla oka tylko ludzkie nakazanie, roztropność, bezprzezwyczajne, lecz wewnętrznie w sumieniu własnym wady każde postępowanie tego męża cnoty przez wzgląd na świadka wszelakich sprawliwego, i w niższych i w wyższych stopniach, i Sędziego Boga i z powodu najelegniejszych, które wśród świata przez ciąg życia wyższej ku Bogu miłości, najpewniejszą cnotę swojego posiadał. Sama nawet grzeszność ręką zachowywania ścisłego, bezczelność jego, uprzejmość, przystość, przystronność, i ludzkich ustaw, najpewniejszą cnotę, poczciwość w całym znaczeniu cnotą ręką czynnego i gorliwego w świecie tego wyrazu, i zewnętrznie wydatną cnotę urzędowania. Stwierdza to przykład walcząca serca wszystkich dla niego. Przewodniczącego Czyżewskiego. Sprawował z chwalebnie na tym rysie ogólnym życia niebożką Urząd Sędziego Pokoju w Warszawie, które nie potrzebuje obszernych przez lat siedm. Był Członkiem Centralnym wywodów. Gdzie czyny same przez się cnoty Kommissyi Likwidacyjnej przez trzy miesiące, tam wyszukiwane dodatki i ozdoby lata. Był obrany jednogłośnie Deputowanym w słowach byłyby zbyt liczne. Jedną tylko z Obwodu Warszawskiego na Sejm tylko przytoczę uwagę: Szczerą pobożność i zwyczajny. Powszechnie zaufanie pozyskał, prawdziwego ucznia Chrystusowego, nie dla którego z woli Najjaśniejszego Monarchy odstępowała ani na moment tego męża rze-

czywiście w duchu chrześcijańskim, tegoż na tym świecie, o wieczności na świecie Kapłana, tego Biskupa w owczarni Chryste tamtym, rozważali nabożnie, bo śmierć stusowey. Doznawał błogosławieństw Wszystkich ludzi bez żadnego wyłączenia, skich, spokoyności sumienia, wewnątrz bez żadney obrony niespodzianie zabiera; wesołości, która staie się zadatkiem wiabyśmy z przykładu sprawiedliwych, któczney u Boga nagrody, życia wiekuistey nas uprzedzają do życia przyszłego, niew królestwie niebieskiem. Podług niemającego końca, zachęcali się iak naimylnych wyroków Pisma Świętego, spreniey do zachowywania sprawiedliwości we wiedliwi żyć będą na wieki, u Boga iwszystkich sprawach naszych. Niech nas dla nich zapłata (Sap. 5. v. 16.) Sprawido tego pobudza i smutny widok teraznieydlowych rzeczywiste dobro iest udziałeszy. Wkrótce pogrzebieni te zwłoki śmier(Prov. 13. v. 21.) Pan Bóg kocha sprawitelne szacownego Biskupa. Wspominaymy dliwych (Psal. 45. v. 8.) Pismo Świętego cnoty dla zbawiennego dusz naszych chwałac Noego, wyraża że był sprawiedpożytku. Dziękuymy Bogu z pokorą za takwym (Gen. 6. v. 9.) Cnotliwy Oblubieniedobrego Pasterza Dyecezyi w kraiu naszym. Maryi Święty Józef zasłużył na to, że Może dusza Ignacego potrzebuie naszych Ewangelii sprawiedliwym iest nazwanmodłów, naszych ofiar chrześcijańskich, co (Mat. 2. v. 19.) Śmiało to powiedziec mgieś zakryte przed wiadomością naszą. Z pożemy że i Biskup Czyżewski starał się usikorą o wyrokach Boskich trzymać należy. nie bydź sprawiedliwym przez wszystkieNieśmy ochotnie gorące wzdychania i podni życia swojego na ziemi. Usuwaią sibożne czyny nasze do litościwego Tronu w naszych oczach z pośród żyjących cnoBożego. Przepuść Panie zmazom duszy teliwi ludzie, abyśmy z ich śmierci myśgo Biskupa, ieżeli z niemi stanęła przed Szabawienne o koniecznym kresie życia nadem Twoim. Udzielay nam dobrych Pa-

sterzy, którzyby nas prowadzili bezpiecznie
i nauką i czynami do zachowywania
wszystkim świętęj sprawiedliwości Twojej
Udzielay nam ducha powolności, łagodności,
pokory, dobrych owiec Twoich.

